

varer, f.eks. for mælk og andre mejeriprodukter. For- delen ved standarder er, at de gør det nemmere for for- brugerne at orientere sig på markedet. Ulempen ved standarder er, at de hindrer produktudvikling – også mod mere ernæringsrigtige varer. Tendensen er, at brugen af varestandarder for fødevarer taber terræn. I ernæringsmæssig henseende er varestandarder nok af begrænset betydning. Hvis man eksempelvis virkelig vil skære ned på et højt fedtindhold i kosten, er det al- mindeligvis vigtigere at ændre kostens sammensæt- ning – ved f.eks. at spise mere frugt og grønt – end ved at vælge light-produkter.

7. Regulering af markedsføring

Forslagsstillerne har den 18. november 2004 frem- sat beslutningsforslag nr. B 50 om gennemførelse af kontrol med markedsføring af usunde føde- og drikke- varer til børn samt fremme af sunde madvarer, hvortil der henvises.

8. Ernæringsforskning

Skal der gøres en effektiv indsats på ernæringsom- rådet, er det vigtigt, at der er en stærk ernæringsforsk- ning, som er fri og uafhængig af kommercielle inte- resser. Kun derved kan den vinde befolkningens og politikernes respekt og styrke tilliden til anbefalinger- ne for kosten. Der forskes i ernæring på flere univer- siteter og institutioner i Danmark. Det, man typisk forsker i, er sammenhængen mellem kost og sundhed, f.eks. mellem fed kost og hjertesygdomme/kræft eller statistik om udbredelsen af fedme og overvægt. Og det er jo glimrende, men der mangler forskning i, hvad der på det samfundsmæssige niveau kan gøres for at forbedre befolkningens ernæring. F.eks. dukker spørgsmålet om at nedsætte moms på sunde fødeva- rer og lægge skat på usunde fødevarer hele tiden op. Der er ingen, der har forsket i effekten af en sådan re- gulering på de forskellige befolkningsgrupper. Der er f.eks. heller ingen forskning i effekten af reklamer for junkfood rettet mod børn og regulering af samme. Og heller ikke sundhedskonsekvensvurderinger af f.eks. EU's landbrugspolitik eller andre relevante reguleringer.

I Sverige og Finland er der en lang tradition for »folkhälsak», og statslige institutter har i årtier haft ernæring som vigtigt område. På Statens Folkhälsainstit- ut i Sverige er der således for øjeblikket et projekt om ernæringseffekten af subsidier/afgifter på fødevarer. Institutet har eksempelvis også lavet en forsknings- rapport om effekten af EU's landbrugspolitik på be- folkningens ernæring. Den viser, at den fælles land-

brugspolitik trækker befolkningens sundhed i en for- kert retning og burde ændres.

Der er brug for at styrke forskningen i, hvad vi som samfund kan gøre for at forbedre befolkningens ernæ- ring – og dermed forebygge mange tilfælde af hjerte- kar-sygdomme, kræft, hjerneblødninger, fedme/over- vægt m.m., og hvor forskningen samtidig tager hen- syn til miljø, bæredygtig udvikling, landdistriktudvik- ling osv. Det drejer sig om effekten af

- økonomiske virkemidler, som subsidier og afgifter, på forskellige befolkningsgruppers ernæring,
- regulering af markedsføring, som tv-reklamer til børn og sodavandsautomater i skoler m.m.,
- oplysning og undervisning, specielt mht. informati- onssvage grupper,
- næringsdeklarationer, herunder deres udformning,
- offentlig bespisning i skoler, på sygehuse og pleje- hjem,
- landbrugspolitik i EU og Danmark på befolkning- ens ernæring og
- andre relevante reguleringer på ernæringen (konse- kvensanalyser).

En styrkelse kan ske ved dannelse af et center for folkesundhedsernæring, som f.eks. kunne dannes ved et samarbejde mellem de eksisterende institutioner på området eller ved at oprette en helt ny institution.

9. Samarbejde med fødevarerhvervet

Fødevarerhvervet har stor indflydelse på dansker- nes kost. Derfor må producenter, industri, detailhan- del og markedsføring påtage sig et medansvar for be- folkningens ernæringstilstand. I USA har flere meget store virksomheder – presset af truslen om retssager fra fejlernærede forbrugere – erkendt dette og formu- leret en politik på området. Det er regeringens opgave at samarbejde med fødevarerhvervet (producenter, industri, detailhandel, marketing) og forbrugere om en strategi for erhvervets rolle, som fremmer sunde spise- og motionsvaner.

3. Vurdering af ernæringsmæssige konsekvenser af lovgivning

Befolkningens ernæringsmæssige status er resultat af en lang række komplekse udviklinger i det moderne samfund, og mange af de reguleringer, der foretages på andre områder, har konsekvenser for ernæringen. Det kan f.eks. dreje sig om skolerens undervisning i ernæring og idræt, subsidier og afgifter på madvarer og emballage, regler for import og eksport af madva- rer, regler for placering af butikcentre osv. Sådanne reguleringer kan have store konsekvenser for visse be- folkningsgruppers ernæring, som kan gå både i positiv